

Jolanta Nagle: Visa, kas nauja, man be galo įdomu

Prieš metus pradėjote vadovauti Rygos lietuvių vidurinei mokyklai. Galima būtų teigti, kad Jūsų paskyrimas į direktorės pareigas nebuvo netikėtas, kadangi ne vienerius metus dirbote mokykloje, vadovavote mokyklos Neformalaus ugdymo centrui, gerai pažįstate dirbantį kolektyvą, turite patirties. Kokie Jums buvo šie metai einant direktorės pareigas?

Metai prabėgo labai greitai. Jie buvo pilni darbų, naujų iššūkių, pažinčių. Nors mokykloje dirbu beveik nuo jos įkūrimo, teko susidurti ir su visiškai nauja praktika – įstatymai, finansai, personalas. Visa, kas nauja, man be galo įdomu. Jau per vienerius vadovavimo mokyklai metus supratau vieną svarbų dalyką – didelę garbę mokyklos direktoriui, kai yra geri mokinių rezultatai, pasiekimai, pergalės, mokytojų profesionalumas ir noras dirbti. Ir priešingai, mokyklos direktorius jaučiasi nesmagiai, ir netgi būna gėda, dėl kitų nepadarytų darbų ir nesėkmių.

Praėjusiais metais mokykla atšventė 25-ių metų veiklos jubiliejų. Papasakokite, kaip keitėsi mokykla nuo jos įkūrimo, su kokiais iššūkiais teko susidurti.

Rygos lietuvių vidurinės mokyklos pradžia – 1991 metai. Aldonos Bronislavos Treijos iniciatyva ir jėgomis įkurta pirmoji lietuviška klasė prie Rygos 85 vidurinės mokyklos. Joje mokėsi 9 lietuvių tautybės vaikai. Būtent tada ir ten pradėjo atgimti lietuvių tradicijos ir kultūra, prasidėjo lietuviškų švenčių šventimas, išimintinių dienų minėjimai. Būta įvairaus pasipriešinimo iš šalies, kitų tautybių atskiri individai, kitaip jų negaliu pavadinti, išdaužydavo tai langą, tai mokyklos pavadinimo iškabą numesdavo... Bet tai buvo pradžioje. Dabar gyvename visi draugiškai, mokykloje mokosi ir kitų tautybių vaikai. Lietuvių kalbos mokoma nuo 1 klasės. 1995 metais mokyklai buvo suteiktas pagrindinės, o 2000 metais –

vidurinės mokyklos statusas. 2001 metais mokykla gavo atskiras patalpas Prūšu gatvėje 42A. Šiuo metu mokykloje mokosi 375 mokiniai.

Rygos lietuvių vidurinė mokykla pripažinta viena iš geriausių akademinių rezultatų pasiekiančių Latvijos mokyklų. Moksleiviai ir jų tėvai renkasi šią mokyklą dėl kokybiško mokymosi ir popamokinės veiklos. Kaip pavyko pasiekti tokio įvertinimo?

Džiaugiamės mokyklos mokytojų profesionalumu, gabiais mokiniais, savo tradicijomis ir šventėmis. Mūsų centralizuotų egzaminų pasiekimai gana aukšti, užimame geras vietas reitinguose. Todėl mokinių nestinga.

Mokyklos administracijos nuostata – visi mokytojai turi tobulėti, siekti kuo aukštesnių įvertinimų savo darbe. Geras mokytojas ne tas, kuris tik gerai moko, bet tas, kuris sugeba įkvėpti mokinius... Darome viską, kad mokyklos aplinka būtų patraukli visiems, mokiniams ir jų tėvams, mokytojams. Tai yra ne mažiau svarbu.

Mokykloje yra Neformalaus ugdymo centras, kuris pradėjo veikti 2009 metais. Turime net 178 valandas per savaitę įvairaus pobūdžio būreliams ir grupėms. Įvairių žanrų šokių, dainų, rankdarbių, sporto –individualaus ir grupių. Jau turime mokykloje ne vieną Europos ir Pasaulio kikbokso čempionus.

Ar mokykla gauna paramą iš Lietuvos ar Latvijos vyriausybių?

Mūsų mokykla yra Latvijos valstybinė bendrojo lavinimo mokykla. Mes skiriamės nuo kitų tuo, kad kai kurie dalykai yra dėstomi lietuvių kalba. Tai lietuvių kalba ir literatūra, Lietuvos istorija, etnokultūra, menas ir technologijos. Be to, yra švenčiamos visos Lietuvos ir Latvijos šventės, renginiai vyksta lietuvių ir latvių kalbomis, projekcinė veikla lietuviškai.

Latvijos Valstybės gimimo dieną su Lietuvos ambasados konsule Jurgita Binkiene ir mokyklos mažaisiais šokėjais. Asm. archyvo nuotr.

Esame be galo dėkingi Lietuvos Vyriausybei, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai už visokeriopą pagalbą. Tai – mokytojų kvalifikacijos tobulinimas, aprūpinimas vadovėliais, materialinės techninės bazės papildymas, mokytojų materialinis skatinimas. Mokykloje vykdomė projektus, kuriuos remia Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. Tai – Jaunimo mainų programa „Draugystės uostas“, Rygos lietuvių vidurinės mokių dalyvavimas talentų konkurse Londone, „Lituanistinio švietimo ir kultūros tiltai“, „Tradicionis tautinis kostiumas gali būti madingas“, Vaikų dienos stovykla Latvijoje „10 Lietuvos spalvų“ ir daugelis kitų.

Ar Rygos lietuvių mokykla bendradarbiauja su Lietuvos mokyklomis, ar dalyvauja bendruose renginiuose, projektuose? Jeigu taip, kaip vyksta bendradarbiavimas?

Taip, mūsų mokykla aktyviai bendradarbiauja su Lietuvos mokyklomis, ir jų nemažas sąrašas, tai ir Vilniaus lietuvių namai, Vilniaus Gerosios Vilties progimnazija, Vilniaus M. Mažvydo progimnazija, Vilniaus B. Dvariono meno mokykla, Kauno moksleivių techninės kūrybos centras, Panevėžio Balčikonio gimnazija, Panevėžio Žemkalnio gimnazija, Šiaulių Romuvos gimnazija, Šiaulių Gegužių progimnazija, Gargždų progimnazija, Tauragės gimnazija, Joniškio Saulės progimnazija, Joniškio Aušros gimnazija, Joniškio A. Raudonikio meno mokykla,

Joniškio Slančiausko progimnazija, Joniškio rajono Žagarės gimnazija, Joniškio rajono M. Katiliūtės progimnazija, Švenčionių meno mokykla, Švenčionių gimnazija, Pakruojo rajono Žiemelio gimnazija, Elektrėnų rajono Semeliškių progimnazija. Su šiomis mokyklomis ne tik rengiame bendrus projektus, tačiau ir organizuojame bendrus renginius. Taip pat palaikome ryšius, bendradarbiaujame su Vilniaus universiteto Filosofijos katedra, Šiaulių universiteto Lituistikos katedra, Latvijos universiteto Baltistikos centru. Bendraujame ne tik su Lietuvos, tačiau ir su kitų šalių lietuvių mokyklomis. Labai dažnai sulaukiame svečių – pedagogų iš Lietuvos, dalinamės patirtimi, rodome atviras integruotas pamokas.

Ar Latvijos švietimo sistemoje vyksta reformos? Kokios įtakos vykstančios reformos turės Rygos lietuvių vidurinei mokyklai?

Šiuo metu švietimo sistemoje pradedamos reformos. Viena iš reformos krypčių – tai kompetencijų mokymas, naujo mokymo turinio sudarymas, integruotų mokymo dalykų įvedimas. Kita – mokymas latvių kalba visose bendrojo lavinimo mokyklose. Latvijos švietimo ir mokslo ministerija 2017 m. lapkričio mėnesį pateikė Ministrų kabinetui projektą dėl perėjimo prie mokymo latvių kalba bendrojo lavinimo mokyklose. Tikslas – užtikrinti kiekvienam Latvijos vaikui vienodas galimybes įgyti visavertį išsilavinimą. 1999-ųjų gruodį Latvijoje buvo priimtas dvikalbio švietimo raidai reikšmingas Valstybinės kalbos įstatymas. Latvijoje gerbiamos visos kalbos ir kultūros, tačiau vieninga visuomenės kalba turi būti latvių kalba. Latviai turi teisę bendrauti savo kalba visuomet ir visur Latvijos teritorijoje. Tautinių mažumų kalba mokomus dalykus renkasi ir nustato mokykla (pagal galimybes, tradicijas, tėvų pageidavimus).

Latvijos Valstybinės kalbos įstatymas ir kalbos politikos ideologija remiasi tokiais išvadamis:

bet kurios kalbos mokėjimas yra vertybė, bet kuriam socialiai ir ekonomiškai aktyviam žmogui yra būtina mokėti bent tris kalbas, kalbų mokėjimas yra būtinas skatinant tarptautinius ekonominius ryšius, konkurencingumą, bet visuomenės integracijos pagrindas Latvijoje gali būti tik latvių kalba.

Palyginimui – 2010–2015 metų tyrimų „Kalbos situacija Latvijoje“ latvių kalbos mokėjimo rezultatai:

39% – puikiai

39% – gerai

22% – silpnai

Maždaug 70% Latvijos gyventojų mano, kad visų dalykų mokymą latvių kalba reikia pradėti vaikų darželyje.

Kasmet vis daugiau tautinių mažumų mokyklų moksleivių pasirenka laikyti brandos egzaminus latvių kalba:

2013/2014 – 76%

2016/2017 – 92%

Nuo 2008 metų (pradedant nuo 2007/2008 mokslo metų) 12 klasės centralizuotų egzaminų užduotys yra parengiamos tik latvių kalba. Iki šių mokslo metų mokinys dar galėjo pasirinkti, kuria kalba rašyti, atsakinėti per egzaminą. Centralizuoti valstybiniai patikrinimai 3, 6, 9 klasėje – vis dar yra rengiami ir užpildomi 2 kalbomis – latvių, tautinių mažumų (daugiausia rusų, yra buvę atvejų ir lenkų).

Rygos lietuvių vidurinės mokyklos mokiniai valstybinius egzaminus nuo pat įkūrimo pradžios laiko valstybine kalba.

Naujos reformos permainų žingsniai:

- 2017/2018 m.m. – 12 klasės CE tik latvių kalba.
- 2018/2019 m.m. – priešmokyklinio ugdymo nauja programa, kuri užtikrins 5-mečių vaikų latvių kalbos mokėjimą.
- 2019/2020 m.m. – 7 klasės pradės mokytis pagal naujus švietimo standartus, 80% mokymo dalykų bus dėstoma latvių kalba.
- 2019/2020 m.m. – 9 klasės visi valstybiniai patikrinamieji darbai – latvių kalba.
- 2020/2021 m.m. – visi mokymo dalykai vidurinėje mokykloje bus dėstomi latvių kalba, išskyrus tautinių mažumų mokyklų galimybę mokytis gimtosios kalbos, literatūros ir su kultūra ir istorija susijusių dalykų gimtąja kalba.

Trečia – tai mokyklų optimizacija. Bus jungiamos arba naikinamos mažos mokyklos.

Ir ketvirta – planuojam į pirmąją klasę leisti vaikus nuo 6 metų. Apie tai šiuo metu yra plačiai diskutuojama.

Koks yra mokyklos ryšys su Latvijos Lietuvių Bendruomene?

Mokyklos ryšys su Latvijos lietuvių bendruomene yra labai glaudus. Juk dalis bendruomenės esame mes –mokytojai, mokiniai, jų tėvai. Mokykloje vyksta mūsų bendri renginiai, vykdome bendrus projektus, dalyvaujame bendruose miesto renginiuose ir šventėse. Mūsų mokykla kartu su Latvijos Lietuvių Bendruomene organizavo tarptautinį dainų ir šokių festivalį „Mano tėviškės spalvos“, Latvijos lietuvių sporto šventę „Sportuokime lietuviškai“ ir kitus renginius.

Kiek metų gyvenate Latvijoje, kokia yra Jūsų istorija?

Gimiau Vilniaus rajone, mokiausi Giedraičių vidurinėje mokykloje (Molėtų raj.). Aukštąjį išsilavinimą įgijau Vilniaus pedagoginiame institute, antrąjį – Šiaulių pedagoginiame institute. 2004 metais baigiau studijas Latvijos universitete, įgijau švietimo mokslų magistro laipsnį.

Su vyru susipažinau besimokydama 8 klasėje, jau tada buvau labai aktyvi mokinė, buvau mokyklos internacionalinio klubo prezidentė, daug keliavau su mokyklos aktyvu po buvusias tarybines respublikas. Taip susitikau su savo būsimu vyru, čia, Latvijoje. Nors į Latviją pas vyrą atvykau tik 1994 metais. Visai netyčia sužinojau, kad Rygoje jau buvo įsikūrusi lietuvių pradinė mokyklėlė. Labai tuo apsidžiaugiau, nes turėjau pradinio mokymo mokytojos kvalifikaciją. Nudžiugino, kad Aldona Treija mielai priėmė mane į darbą. Nors turėjau iš pradžių vos kelias valandas darbo, bet buvau labai laiminga, kad galiu kalbėti savo gimtąja kalba, dirbti mėgstamą darbą. Po truputį mokykla augo, darbo daugėjo.

Turiu puikią šeimą, vyrą ir du jau suaugusius vaikus. Aktyviai dalyvauju lietuvių bendruomenės veikloje, dainuoju Latvijos Lietuvių Bendruomenės vokaliniam kvartetui „Labirintai“.

Esu dėkinga likimui už duotą galimybę gyventi visavertį gyvenimą, augti ir tobulėti, dirbti Tėvynės labui.

Latvijas Lietuvių Bendruomenės vokalinis kvartetas „Labirintai“. Asm. archyvo nuotr.

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Virginija Grybaitė

pasauliolietuvis.lt

Mielai pasidalysime svetainėje skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.